

Oponentský posudok na dizertačnú prácu.

Strihová analýza filmů české nové vlny: Tvorba režiséra Hynka Bočana.

Autor doktorandskej práce: MgA. Bc. Libor Nemeškal

Oponentský posudok: doc. Mgr. Anton Szomolányi, ArtD.

Dizertačná práca v úvode pojednáva veľmi výstižne, vhodným výberom citácií a súvah autora základné koncepcie analýzy filmu, ako tvorivého diela, ktoré formou ilúzie na projekčnej ploche má vtiahnuť prostredníctvom rady záberov diváka do filmového priestoru. Jednotlivé teoretické úvahy sú radené logicky s prepracovanými významami s jasným smerovaním výkladu a to tak, aby čitateľ dostal aj napriek niekedy komplikovaným slovným zvratom jasnú teoretickú predstavu o význame strihovej skladby diela. Vysvetlenie horizontálnych a vertikálnych figúr a ich autorským logickým doplnením citovaných diel významných teoretikov dáva tejto práci modernú nadhodnotu a tým úvahy a analýzy všeobecných schém posúva od klasikov do súdobej kinematografie. Čo by som hlavne ocenil z úvodných pasáží, tak to je odvaha rozvinúť prácu školiteľa prof. Ľudovíta Lábika, ArtD. vkladom logických doplnení. Takže autor sa nezaoberal len prázdny súhrnom citácií, ale prináša aj nové doplnenia, čo svedčí o tom, že práca vznikala formou vedeckej analýzy a hľadania riešení, bez dopredu stanovených cieľov výskumu. To dáva práci teoretickú unikátnosť a dovoľm si povedať hodnotu učebného textu pre magisterské štúdium filmových škôl. Samozrejme, autor je strihač a všetko v práci podrobujú strihu, ale tu by som podotkol, že strih je súčasť celého tvorivého procesu a strihač, ak nedostane materiál, ktorým by mohol vytvárať schémy uvádzané v práci, tak si neporadí.

Za zaujímavú by som ocenil kapitolu, ktorá hovorí o „divákovi strihačovi“, kde stanovuje koeficient diváckej analýzy, čo považujem za užitočné nóvum a vhodné k zamysleniu pre tvorcov filmu. Hlavným cieľom bolo predložiť nástroje reflexie strihovej analýzy filmového diela v systematickej podobe a to tak, aby sa uchopili celok k rozboru jednotlivostí. Nástroje by mali slúžiť nie len teoretikom, ale aj v práci definovaným divákom strihačom.

V ďalšej časti práce autor aplikuje stanovené teoretické základy a metódy analýzy strihovej skladby na príkladoch tvorby českých filmov Československej novej vlny. Kvalitne vysvetľuje podstatu kinematografie Československej novej vlny vhodnými citáciami a usporiadaním do kvalitného prehľadu. Pomocou cinemetriky stanovuje vývoj strihovej štruktúry v porovnaní s predchádzajúcimi obdobiami, ktoré boli charakteristické schematickým strihovým usporiadaním.

Autor stanovuje kategorizáciu a následne definuje filmy novej vlny. Táto kapitola je veľmi výstižná a pre mňa osobne z jeho stanovených kritérií jasná. Svedčí o systematickom skúmaní s náležitým výsledkom do akejsi vnútornej logiky. V rámci toho kvalitne vysvetľuje

využitie asociatívnej montáže a iných dôležitých aspektov kreatívnej práce strihača novej vlny. Kombinácia s princípom objektívnej anarchie ako prieniku do vnútra postáv, stanovuje vysvetlenie porušenia klasických pravidiel s odkazom na dnešnú dobu, v ktorej mnohé z filmov nachádzajú pozitívne prijatie aj u mladého publika.

Za cenné považujem pasáže, kde sa spomína tvorivosť a zásluha práce strihačov na tvorbe významných diel, ktorí sú v analýzach kritikov akoby zámerne vynechávaní. V práci uvádza ich mená, profesionálne pôsobenie a generačné zatriedenie.

Hynek Bočan a jeho tvorba, je dôslednou analýzou v práci zaradený do Československej novej vlny. Nie je to len v rovine teoretického konštatovania, alebo stanovovanie jeho postavenia na základe autorovho názoru, ale pomocou v úvode stanovených analytických metód dochádza k objektívnym záverom. Tieto podrobné analýzy diel budú bez pochyby zaujímavé aj pre mnohých súčasných „rádoby“ kritikov. Samotná časť o Hinku Bočanovi by mohla vyjsť aj ako monografia. Je veľmi dobre postavená a pre mňa zaujímavo napísaná.

Verím tomu, že práca MgA. Bc. Libora Nemeškala sa stane kvalitným a hodne využívaným učebným textom analytických vzdelávacích predmetov filmových umení.

Prácu hodnotím A a navrhujem menovanému udeliť titul.

V Bratislave 9.6.2015

doc. Mgr. Anton Szomolányi, ArtD.